

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

IV. Britannis,

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

Tornaci effossum ante aliquot annos, hodie visitur in Bibliotheca Regia: bubulum nempe caput auro effictum, Solis imagine in fronte notatum. Hæc erat scilicet Apis Ægyptiorum Dei effigies, cui Solis symbolum inerat, ut Macrobius docet. Et ne quis Apim esse nesciret, adjectæ fuerant apes aureæ plusquam trecentæ, ut ex harum nomine nomen illius intelligeretur. Nam cum ex putrefactis bouum visceribus nasci apes magno consensu Veteres tradiderint, patrium illis nomen fuisse inditum mihi verisimile fit; & quoniam ex Api, qui bos est, ortæ sunt, Apes esse dictas, & quasi patronymicum nomen tulisse. Quod vocis hujus etymon longe probabilius est, iis omnibus quæ adhuc allata sunt. Bouum autem capita ab Ægyptiis esse culta docet Octavius apud Minutium Felicem. Indi etiam, qui bovis cultum acceperunt ab Ægyptiis, & ad hanc diem retinuerunt, capita bubula vexillis suis appingunt. Quinetiam simulacrum illud aureum ab Aarone conflatum, ab Israëlitis adoratum, non vitulum, sed vituli caput fuisse sanctorum Patrum plerique affirmarunt; Tertullianus, Lactantius, Optatus, Hieronymus, alii. Atqui ritum hunc ab Ægyptiis sumserant Ebræi, & id agebant quod agentes eos viderant, bubulum nempe caput colentes. Sed & traditum est à Plutarcho Cimbro, qui Celsoscythæ erant, cum Italiam infestis armis adorarentur, taurum æneum, Ægyptiæcæ haud dubie originis Deum, sic tanquam præsens nomen circumtulisse, per eumque, si quando res posceret, jurasse; atque eum tandem, profligato Barbarorum exercitu, in Lutatii Catuli Imperatoris domum, quasi victoriæ primitiis, fuisse illatum. Notabo & id obiter, vocem quoque Theuth usurpasse Græcos, & in *θεός* recoxisse: plerisque enim Græcorum Deos ex Ægypto esse allatos scire licet ex Diodoro, & ex iis quæ diximus. Ex *θεός* autem Græco, prodiit Latinum *Deus*.

IV. De Britannis vero nihil est cur dubitemus affirmare receptum fuisse inter eos cultum Mercurii, cum Gallorum sacra apud eos fuisse deprehensa Tacitus testatur, & pluribus demonstrari possit. Liberi etiam Patris cultum, ac ceremonias apud Amnitas Britannicam gentem, magno apparatu celebratas fuisse tradit Dionysius Periegetes. Liber autem, Moses ipse est. Samothracum quoque mysteria, in quibus delitescit Moses, in insulam Britannicæ proximam trajecisse narrat Artemidorus apud Strabonem, ut dixi.

V. Nec sum animi dubius Gallis in Teutate colendo, sicut in aliis plerisque Hispanos consensisse: non quod prope Carthaginem Novam tumulus exiterit, qui Mercurii Teutatis diceretur, ut vulgo creditur: sed quod apud Livium, qui rei hujus auctor jactatur, mentionem tantum fieri *tumuli Mercurij* fidem faciat emendatissima Gronovii editio; & quod magno numero Celta confluerint in Hispanias, illucque mores suos ac religionem intulerint, sedibusque in ea positis Celuberi dicti fuerint.

VI. Observatione quoque dignum existimo, quod nonnullis fortasse leve videbitur, Mexicanos Deum lingua sua *Teutl* appellare: unde factum nomen *Teutlille*. A Theuth Ægyptio venisse dictionem hanc affirmare vix ausim, vereor enim hominum judicia. Sed tamen notum est quid de vasta illa & uberrima Atlantici maris insula, multorum dierum navigatione à Gadibus distita, à Pœnis reperta, & magna cautione celata scripserint Diodorus, & Auctor Mirabilium quæ Aristoteli adscribuntur. Hoc si sit, uti esse fertur, ex Taauto Phœnicum, à quibus ortum & religionem Carthago habuit, & ex Theuth Ægyptiorum prodiisse *Teutl* Mexicanorum; & ex horrendis illis Phœnicum & Carthaginensium sacrificiis, quibus homines immolabantur, extitisse similia illa Mexicanorum, aliorumque Novi Orbis incolarum, vehemens suspicio est. De Americanorum originibus, totis jam voluminibus ventilata est & excussa quæstio. Mihi quidem semper verisimile visum est, sive præscorum Phœnicum, sive Carthaginensium naves fræto Gaditano digressas, sive alias ex Europæ & Africa oris ad occasum devexis solutas, Austrum versus processisse; quo sæpissime illas commeasse ex antiquis historiis satis constat: cum autem pervenissent intra Tropicos, & ventos illic secundos ab ortu in occasum perpetuo flantes, & mare eodem cursu incitatum nactæ essent, sese mari & vento permisisse, & in Americam expedita & commoda navigatione appulisse; ac invitatas postmodum ubertate terræ, sedes illic fixisse: cum præsertim difficilior esset regressus; nam venti in ortum ferentes ab occasu, circa septimum tantum ac vicesimum ab Æquinoctiali gradum petendi erant; illic enim fere flant: quanquam extra Tropicos magna est ventorum inconstantia. Nullam itaque itineris sui noticiam Antiquo Orbi, unde venerant, dare potuerunt; vel si forte dederunt, temporum deinde lapsu, aut casu aliquo, aut hominum negligentia commercium omnino intercidit. Quemadmodum florens olim Norvegos inter & præscos Groenlandos societates, & ratio negotiorum, gravissima demum pestilentia ita soluta est, ut ejus etiam oblitterata sint vestigia. Sententiam nostram apprime confirmat tradita à laudatis scriptoribus, Francisco Lopezio à Gomara, Josepho Acoſta, & Garcilasso à Vega opi-

Tertull. adv. Jud. cap. 1.
Lactant. libr. 4. cap. 10.
Opt. Mil. l. 3.
Hier. in Ose. 4.
Plutarch. in Marcio.

Diod. libr. 1.

Britannias Tacit. in Vit. Agric.

Strab. libr. 4.

Hispanias;

& ipsis etiam Americanis.

Diod. libr. 5.

Gomar. Hist.